

Privat fond investerar i medicinska företag

En ny finansieringsmöjlighet för forskare som vill kommersialisera sina upptäckter har öppnats. Health Cap heter en ny-startad fond, som genom sitt kapital på närmare 350 miljoner kronor hoppas kunna få fart på företaget inom det medicinska området.

– Vi ska kunna gå in med kapital i allt från tillämpning av resultat inom avancerad biomedicinsk grundforskning till investeringar i t ex en vaccinationscentral, berättar Björn Odlander, läkare och en av upphovsmännen.

Bakom Health Caps kapital står Fjärde AP-fonden, Länsförsäkringar, Skandia, Astra, Pharmacia & Upjohn samt några allmännyttiga stiftelser. Fonden har även knutit till sig flera namnkunniga rådgivare, däribland professor Hans Wigzell vid Karolinska institutet och professor Vidar Hansson vid Oslo universitet.

Björn Odlander har ett förflutet som läkare samt som forskare på institutionen för medicinsk kemi vid Karolinska institutet. Fonden har han startat tillsammans med Peder Fredrikson, som har lång erfarenhet från sk investmentbankverksamhet.

– Det finns idag en stor klyfta mellan kapitalet i samhället och den högspecialiserade forskningen. Jag tror att vi kan överbrygga en del av den klyftan, säger Björn Odlander.

– Samtidigt är det viktigt att våra partners, de företag i vilka vi investerar, känner att de har någon att diskutera med som kan området.

Öppen för alla idéer

Fondens verksamhet ska löpa under 10 år. Den största delen av kapitalet, cirka två tredjedelar, ska satsas på fem–tio större projekt i hela Norden. En tredjedel satsas på mindre projekt.

– Vi är öppna för de flesta typer av satsningar om vi anser att det bygger på sunda affärsidéer, såväl avancerad medicinsk grundforskning som t ex IT-satsningar eller kanske sjukvårdande verksamheter i privat regi.

– Men den som vill investera med oss måste ha samma målsättning som vi: att få en bra avkastning. Det handlar inte om välgörenhet eller forskningsanslag, säger Björn Odlander.

Health Cap ska vara ett komplement till universitetens och högskolornas egna ansträngningar att få avsättning för forskningsframstegen. Vid Karolinska institutet finns bl a ett holdingbolag med uppgift att ta tillvara och patentera forskningsresultaten.

– Den typen av bolag sysslar mest med att »paketera» intressanta projekt. Vi kan därefter investera kapital i projektet. På det sättet kan forskarna hänga kvar vid värdeupbyggnaden av upptäckten, inte bara vid patentet. Vi för nu en bra dialog med universitet och högskolor, säger Björn Odlander.

– En annan aspekt är att större företag gärna vill samarbeta med forskningsföretag i form av avtalsreglerade förbindelser.

Björn Odlander tror att större läkemedelsföretag, som t ex Astra och Pharmacia & Upjohn, behöver ta tillvara den kreativitet som forskare i små fristående bolag ofta har. Därav intresset för att investera kapital i fonden och »vattna rötterna omkring sig».

Först i Sverige

Det finns idag ingen motsvarighet i Sverige till Health Cap, och Björn Odlander vill inte spekulera i hur många

nya företag som kan komma att växa fram med hjälp av fondens kapital.

I USA är det däremot relativt vanligt med den här typen av venture capital-fonder. Det avspeglas bl a i hur mycket pengar som satsas på varje nytt forskningsframsteg inom medicin.

Ett något trubbigt verktyg, som Björn Odlander dock använder för att få fram en uppskattning, är att jämföra hur mycket pengar kommersiella intressenter investerar i relation till antalet vetenskapliga artiklar som publiceras i medicinska tidskrifter. I USA investeras motsvarande 35 000 kronor per artikel, i Sverige 10 000 kronor.

– Man försitter ofta chansen att utveckla svenska forskningsprojekt till bra företag för att det inte finns kapital. I stället hamnar många idéer utomlands, säger Björn Odlander.

Health Cap har som uttalad målsättning att ge investerarna en årlig avkastning som överstiger 25 procent. Intresset för fonden bland kapitalplacere kan kanske delvis förklaras av att Björn Odlander själv under fyra år i rad utsetts till Sveriges bästa läkemedelsanalytiker av landets största placere, detta enligt tidningen Affärsvärldens årliga enkät.

Peter Örn

Hög andel karriärister bland blivande läkare

Gymnasieungdomar som planerar en framtid som läkare är mer karriärsinriktade, positiva till lärarnas kvalitet och oftare religiösa än den genomsnittliga gymnasieeleven.

Det visar Ungdomsbarometern som är Sveriges största attitydundersökning bland gymnasieungdomar.

Läkarförbundet har låtit ta fram en specialrapport av Ungdomsbarometern 1995/96, med en beskrivning av de gymnasieungdomar som i första hand vill utbilda sig till läkare. Beskrivningen gäller bl a livsstil och attityd till utbildning i stort.

Av rapporten framgår att gymnasisiter som planerar en framtid som läkare är betydligt mer intresserade av att studera vidare, att göra karriär och att leva utomlands än den genomsnittliga gymnasieeleven.

Tre fjärdedelar trivs bra eller mycket bra i gymnasieskolan och bland »blivande läkare» är det dubbelt så många jämfört med genomsnittet som tycker att lärarnas kvalitet och engagemang är bra.

Tror på högre makt

Bland gymnasisiter tror i genomsnitt 40 procent på en högre makt. Motsvarande siffra bland dem som vill bli läkare är 60 procent.

En stor andel av de tillfrågade ansåg att ämnen som musik, bild och gymnastik var ointressanta. Däremot var de mycket intresserade av kemi, biologi och matematik. Kommer de inte in på en läkarutbildning kan gruppen »blivande läkare» även tänka sig utbildningar till bl a psykolog, biolog eller civilingenjör.

De flesta tillfrågade ville genomgå sin läkarutbildning i Uppsala. Därefter kom Lund och som tredje alternativ Karolinska institutet. De behövde inte motivera sin rangordning. •